Po zákonu provedené zmateční stížnosti obžalovaného C. a jeho obhájce s hlediska věcného zmatku podle § 385, č. 1 c) tr. ř. namítají, že předložení garanční listiny na intendaci ZVV nelze označiti za pokračování v pletichách, a že obžalovaný C. oznámil čin zadateli; z toho zmateční stížnosti dovozují, že obžalovaný C. ve smyslu § 3 zák. čís. 115/1934 Sb. z. a n. není trestný.

V této části jsou zmateční stížnosti bezdůvodné.

Je správná námitka, že je mylný názor odvolacího soudu, že obžalovaný C. udáním učiněným na ZVV pokračoval v pletichách, neboť udání — třeba i neúplné a mající zakrytý cíl — učiněné u zadatele nelze podřaditi pod pojem pletich ve smyslu zákona.

Není však mylný názor odvolacího soudu, že není tu případ § 3 cit. zák. (účinná lítost).

Podle zjištění odvolacího soudu obžalovaný C. udal pouze čin spoluobžalovaných A. a B., avšak neudal svůj čin, který by spadal pod pojem pletich, zejména neudal, že skutečně přijal nabídku obžalovaného A. a jeho zástupce a že sám požadoval odměnu za určité chování v řízení o zadání veřejné dodávky.

Čís. 6103.

Pojem »nepovolané osoby« ve smyslu § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky ve znění zákona čís. 130/1936 Sb. z. a n. se kryje s pojmem nepovolané osoby ve smyslu § 6, čís. 3 téhož zákona.

Nepovolanou osobou ve smyslu § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky je každá osoba, která podle svého postavení a povolání a podle druhu sdělení není určena k tomu, aby se o něm dověděla.

Zákaz vyslovený v § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky ve znění zákona čís. 130/1936 Sb. z. a n. je absolutní a nezná výjimek pro rodinné příslušníky.

Pro trestnost podle tohoto zákonného ustanovení se nevyžaduje, aby informace byly způsobilé poškoditi stát, ani nezáleží na tom, jaký výsledek mělo pátrání nebo trestní řízení, týkající se vojenské zrady.

»Informací« ve smyslu tohoto zákonného ustanovení je sdělení skutečností, které nepovolané osobě nebyly ještě ve stejném rozsahu a s plnou jistotou známy.

Po stránce subjektivní se nevyžaduje úmysl ani vědomí o nebezpečnosti zapovězeného jednání, stačí tu nedbalost.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1938, Zm II 401/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná A. zproštěna podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin nedovoleného zpravodajství podle § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky

ve znění zákona č. 130/1936 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje proti rozsudku důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5 a 9 lit. a) tr. ř. Jest jí přisvědčiti již s hlediska výtky neúplnosti rozsudku podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Obžalované bylo kladeno obžalobou za vinu, že opětovně poskytovala nepovolané osobě informace o vojenské zradě a o úředním pátrání a řízení, která se týkají vojenské zrady, kladené M. za vinu. Obžaloba opírala se tu jednak o korespondenci nalezenou u obžalované, jednak též o její přiznání u policie, že nejen sdělila asi 14 dní po zatčení M. svému druhému synovi N. do zahraničí, že M. je zatčen, nýbrž též, že ho postupně informovala, jak trestní řízení pokračuje, a posléze, že M. je již v X. Napadený rozsudek zprošťuje sice podle enunciátu obžalovanou od obžaloby, že prý opětovně nepovolané osobě poskytovala informace o vojenské zradě a o úředním pátrání a trestním řízení, která se týkají vojenské zrady kladené M. za vinu, v rozsudkových důvodech se však obírá jen jediným případem této informativní činnosti, totiž obsahem dopisu ze dne 12. září 1936, na nějž syn N. odpověděl dopisem nedatovaným. Pokud jde o druhý dopis N. ze dne 5. října 1936, poznamenávají k němu rozsudkové důvody pouze zcela všeobecně, že soud na podkladě něho neshledal příčinu k náhledu, že by se obžalovaná byla provinila ve směru zažalovaného trestného činu.

Zmateční stížnost státního zastupitelství právem zde vytýká s hlediska uplatňovaného zmatku neúplnosti rozsudku podle § 281, čís. 5 tr. ř., že rozsudek vůbec ve svých důvodech pomíjí mlčením doznání obžalované u policie, že kromě prvého dopisu ze dne 12. září 1936 ještě i poté syna N. postupně informovala, jak trestní řízení pokračuje, a posléze, že M. je již v X., ač nalézací soud o tomto jejím doznání zvěděl přečtením trestního oznámení a protokolu č. 1, 7 a 12 při hlavním přelíčení, a doznání toto vzhledem k určitým otázkám, jež N. kladl obžalované ve svém dopise, jímž na dopis ze dne 12. září 1936 odpovídal, má pro otázku právního posouzení celého oboustranného písemného styku N. a A. podstatný význam.

Byť i k naplnění skutkové podstaty přečinu nedovoleného zpravodajství podle § 23, č. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky ve znění § 3 zákona č. 130/1936 Sb. z. a n. stačila též jediná osamocená informace naznačeného druhu, nutno přece před právním posouzením věci za účelem správného zachycení stupně zavinění zjistiti bezvadným způsobem, v jakém rozsahu se obžalovaná dopustila přečinu podle obžaloby jí za vinu kladeného. Nalézací soud měl ke zmíněnému doznání obžalované před policií o větším rozsahu a o delším trvání stíhané informační činnosti přihlížeti a s tímto doznáním se vypořádati tím spíše, když pokládal sdělení obžalované obsažená v dopise ze dne 12. září 1936 za nezávadná.

Trpí-li rozsudek takto uplatňovaným zmatkem neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. již v tom směru, pokud jde o zjištění rozsahu, trvání a tím i závažnosti stíhané informační činnosti obžalované, bylo zmateční stížnosti již proto vyhověti a uznati podle § 288, odst. 2, č. 1 tr. ř., jak se stalo.

Po stránce hmotněprávní podotýká se s ohledem jednak na úvahy rozsudkových důvodů, jednak na obsah odvodu obžalované, že bude v novém řízení na nalézacím soudu, aby dbal těchto směrnic:

Pojem nepovolané osoby po rozumu § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochr. rep. kryje se zřejmě s pojmem nepovolané osoby ve smyslu § 6, č. 3 cit. zák., kdyžtě důvodová zpráva k zákonu čís. 130/1936 Sb. z. a n. (tisk 373 poslanecké sněmovny z roku 1936, str. 6) shledává účel ustanovení § 23, č. 2 cit. zák. především v tom, zameziti předčasné zpravodajství, znesnadňující nebo přímo mařící pátrání a řízení týkající se vojenské zrady, zameziti uveřejňování příslušných zpráv, pokud zprávy ty obsahují více, než co lze v zájmu obranné výzvědné služby uveřejniti, a kromě vlastního uveřejňování zpráv postihnouti i poskytování informací osobám n e p o v o l a n ý m, kterýžto zákaz platí pro kohokoliv, kdo se jakýmkoliv způsobem doví o vojenské zradě nebo o úředním pátrání nebo trestním řízení týkajícím se vojenské zrady, a kdyžtě i ustanovení § 6, č. 3 cit. zák. čelí proti tomu, aby se vojenské tajemství nedostalo cestou nepovolané osoby — třeba dalším nepřímým způsobem — k vědomosti cizí moci. V obou případech nemá se tudíž nepovolaná osoba o příslušné skutečnosti dověděti, pro nebezpečí, aby se ona skutečnost nestala známou tam, kde může zájmům obrany republiky škoditi, jenže ustanovení § 6, č. 3 cit. zák. vyžaduje konkretního nebezpečí a dokonce vědomí o něm, kdežto s hlediska ustanovení § 23, č. 2 cit. zák. stačí abstraktní nebezpečnost, kterou tu zákon předpokládá pro všechny případy pod toto ustanovení spadající. Je-li pak pro dosah § 6, č. 3 osobou nepovolanou každá osoba, která není podle povahy vojenského tajemství u r č e n a k tomu, aby o něm zvěděla, a jíž ani její veřejné postavení nedává k tomu právo (Milota, Zákon na ochranu republiky, str. 30), nutno i při výkladu pojmu nepovolané osoby po rozumu § 23, č. 2, al. 1 vycházeti z toho, že nepovolanou osobou jest osoba, která podle svého postavení a povolání a podle druhu sdělení není k tomu určena, aby se o něm dověděla. Byl by proto N. nepovolanou osobou i tehdy, kdyby v době činu nebyl býval členem zahraniční politické organisace a její bojovné formace. Při tom je též v souzeném případě bez významu skutečnost rodinného příbuzenství mezi obžalovanou jakožto informátorkou a osobami, jíž a o níž byla zpráva podávána, kdyžtě zákaz poskytovati n e p o v o l a n ý m osobám informace o vojenské zradě a o úředním pátrání a trestním řízení, která se týkají vojenské zrady, vyslovený trestní normou § 23, odst. 2 zák. na ochr. rep. ve znění § 3 zák. ze dne 13. května 1936, čís. 130 Sb. z. a n., jest absolutní a nezná — obdobně jako předpis § 12, čís. 1, al. 2 zákona na ochr. rep.— žádných výjimek pro rodinné příslušníky.

Již z toho, co nahoře uvedeno o pouhé abstraktní nebezpečnosti zapovězené informační činnosti, plyne dále, že není předpokladem trestnosti,

aby údaje, o něž jde, byly konkretně způsobilé stát poškoditi, jak se napadený rozsudek mylně domnívá.

Pokud obžalovaná ve svém odvodu na zmateční stížnost namítá, že M. byl pravoplatně od obžaloby pro zločin vojenské zrady osvobozen, přehlíží patrně, že zákon nepostihuje pouze podávání informací o vojenské zradě soudně prokázané, resp. o pachateli tohoto zločinu, jenž byl pravoplatně za svůj čin odsouzen, nýbrž již také o úředním pátrání a trestním řízení, která se vojenské zrady týkají, bez ohledu na konečný výsledek tohoto pátrání nebo stíhání.

Zákonný pojem informace poukazuje sice k tomu, že může jíti jen o sdělení takových skutečností, které nepovolané osobě nebyly již beztak ve stejném rozsahu a s plnou jistotou známy. Jinak je však zcela bez významu, pokud a v jaké formě příslušná zpráva byla v nějakých novinách uveřejněna, leč by se publikace toho druhu stala na podkladě opatření nebo schválení příslušného úřadu. Pro konkretní případ poukazuje se ostatně i na to, že novinářská zpráva v časopise »Z.« neobsahuje ani zmínky o tom, že M. byl zatčen pro vyzvědačství, natož o jiných jednotlivostech příslušného úředního pátrání a řízení. — — —

Ve směru subjektivním se podotýká, že stačí nedbalost (viz Milota, Zákon na ochranu republiky k § 23, č. 1, str. 85), že se tudíž nevyžaduje zvláštního úmyslu ani vědomí o nebezpečnosti zapovězeného jednání. Hledíc k tomu, že stačí nedbalost, nevyžaduje se ani, aby si pachatel uvědomil, že jde o nepovolanou osobu, stačí, že si to při patřičné opatrnosti uvědomiti mohl. Podle toho, co předesláno, nerozhoduje ani, že obžalovaná jednala třebas z pohnutky, aby se synovi svěřila se svými starostmi a obavami, jak rozsudek uvádí na omluvu obžalované.

Čís. 6104.

Opatrenie nástrojov, o ktorých vinník vie, že sú bezpochybne určené k padelaniu peňazí, a danie ich k dispozícii ostatným na veci zúčastneným osobám je už spolupachateľstvom na zločine podľa § 5, odst. 1 zákona čís. 269/1919 Sb. z. a n. a nie púhym pomocníctvom podľa § 69, čís. 2 tr. zák.

Skutková podstata zločinu podľa § 5 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. nevyžaduje, aby išlo o nástroje spôsobilé k zhotoveniu zdarilých padelkov; stačí, keď sú bezpochyby k padelaniu určené.

(Rozh. zo dňa 15. januára 1938, Zm IV 687/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. a spol. pre zločin podľa § 5 zák. č. 269/1919 Sb. z. a n., zmätočné sťažnosti obžalovaných čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočné sťažnosti obžalovaných B., D. a H. a ich zvoleného obhájcu.